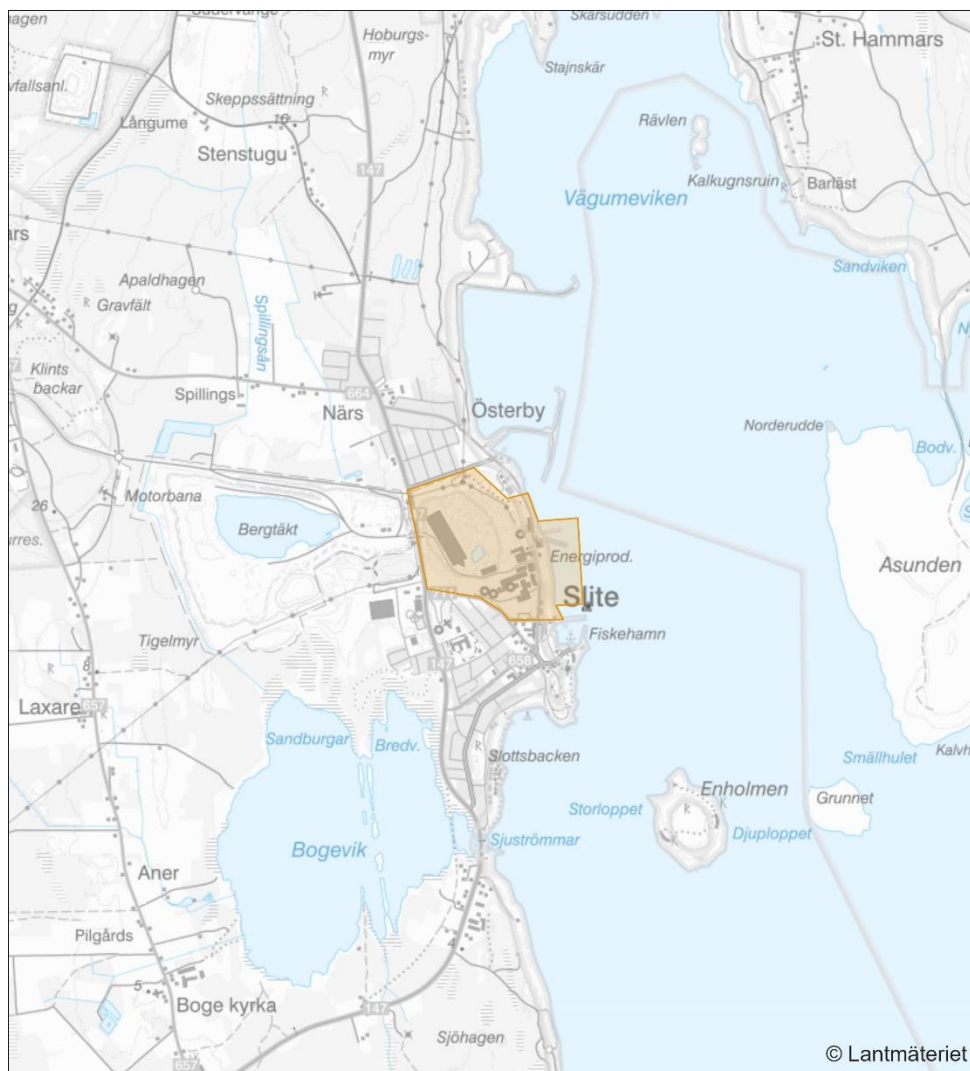

Förslag till: Värdebeskrivning för Riksintresse industriell produktion – Område för anläggningar för framställan av cement i Slite, Region Gotland, Gotlands län

Figur 1 Karta över område som utgör riksintresseanspråkets omfattning

Kriterier för utpekande

Boverkets generella kriterier för riksintressen

Enligt Boverkets vägledning¹ för riksintressemyndigheter ska beslut om att ett område ska vara av riksintresse grundas på en nationell bedömning och det ska vara väl dokumenterat att området uppfyller något av följande kriterium:

1. området hyser värden av stor nationell vikt
2. området behövs för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden eller
3. området behövs för att genomföra eller upprätthålla nationellt viktiga strukturer

Tillväxtverkets kriterier för riksintresse industriell produktion²

- Något av Boverkets generella kriterier för riksintressen ska vara uppfyllt
- Att det finns konkurrerande anspråk, försvårande skydd eller risk för förändrad mark- eller vattenanvändning i den fysiska miljön i övrigt, som påtagligt kan försvåra tillkomsten, nyttjandet eller utveckling av anläggningar i området.

Områden med möjligt anspråk för riksintresse industriell produktion omfattar:

- Områden för anläggningar för industriell produktion inom basindustrin som kräver tillstånd av mark- och miljödomstolen eller regeringen³ eller som tillåtlighetsprovats och där platsen är särskilt lämplig utifrån sin beskaffenhet och läge.
- Områden för anläggningar för industriell produktion som behöver komma till stånd och/eller användas på ett för hela landet lämpligt sätt utifrån särskild lag eller nationella politiska beslut och där platsen har betydelse utifrån sin beskaffenhet och läge.

Motiv för utpekande och bedömning

- Området innehåller anläggningar för industriell produktion, framställande av cement. Anläggningen är en A-anläggning som kräver tillstånd av mark- och miljödomstolen eller regeringen i enlighet med miljöprövningsförordningen (2013:251) med utgångspunkt från Prop. 1985/65:3.

---

¹ Vägledning för nationella myndigheters underlag, beslut och redovisning rörande anspråk på riksintressen i 3 kap. miljöbalken. Boverket 2017 ([länk](#))

² För förtydliganden hänvisas till [Sektorsbeskrivning riksintresse industriell produktion Å 2020–89:06](#)

³ Vissa A-anläggningar enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med utgångspunkt från Prop. 1985/86:3

- Området har nationell betydelse och hyser värden av stor nationell vikt som behövs för att upprätthålla viktiga strukturer. Platsen är särskilt lämplig utifrån sin beskaffenhet och geografiska läge genom direkt anslutning till större fyndighet av kalk och tillgång till hamnområde.
- Konkurrerande anspråk finns där möjlighet till avvägning mellan olika intressen bedöms behövas.

Därmed uppfyller området kriterierna för att pekas ut som riksintresse industriell produktion.

Områdets verksamhet, anspråk och avgränsning

Området är ca 80 hektar stort och är beläget i Slite på Gotland. Området ligger mellan kustlinjen och Solklintsvägen direkt norr om tätorten i anslutning till en större fyndighet av kalksten och med tillgång till hamn och väg.

Cementindustrin är över 100 år i Slite och vid fabriken tillverkas idag olika typer av cement:

- Anläggningscement för exempelvis brobyggen.
- Bascement som har ett lägre koldioxidavtryck.
- Snabbhårdnande cement som bland annat lämpar sig för vintergjutning.
- Multicement för markstabilisering där biprodukter återanvänds från tillverkningen.

Fabriken levererar även stora mängder elenergi och fjärrvärme från den överskottsvärme som bildas. Området är planlagt och verksamheten finns med i gällande översiktsplan.

- Området innefattar anläggningar för råvaruhantering, produktion, lagring, omlastning samt tillgång till hamn, kaj och väg.
- Området omfattar transportleder mellan fabrik och nyttjade kalkbrott.

Riksintresseanspråk

Riksintresseanspråket inom utpekat område avser befintliga och planerad utveckling av anläggningar för framställande av cement. Anspråket omfattar även tillgången till kaj och hamn inom området samt funktionen avseende kommunikationer för transporter till och från det statliga vägnätet och kalkbrotten.

Påverkansområde

Runt områden för riksintresse industriell produktion finns ett så kallat påverkansområde. Ett påverkansområde är ett område inom vilket åtgärder som exempelvis ny bebyggelse kan påverka eller påverkas av anläggningens nyttjande och utveckling. Påverkanfaktorer kopplat till industriell produktion kan exempelvis vara buller, vibrationer, lukt, säkerhet eller transporter av farligt gods. Faktorerna ska särskilt beaktas vid ändring av markanvändning intill områden av riksintresse

industriell produktion. Riksintressets påverkansfaktorer bedöms i detta fall inte överstiga omfattningen av gällande miljötillstånd eller annan lagstiftning avseende hälsa och säkerhet.

Påverkan från omgivande mark- och vattenanvändning

Utpekandet av riksintresse industriell produktion syftar främst till att skydda nyttjandet av anläggningarna och dess möjligheter till utveckling. Anläggningarna är kopplat till åtgärder, andra anläggningar och naturgivna förutsättningar som säkerställer nyttjandet av anläggningarna som kan finnas både inom utpekat område och inom påverkansområdet utanför. Dessa viktiga förutsättningar benämns nedan som synergier i omgivande mark- och vattenanvändning. Anläggningarna har även i sin närhet vissa potentiella konflikter med annan mark- och vattenanvändning och där det finns risk för åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Denna potentiellt försvårande av nyttjande och tillkomst av anläggningar benämns nedan som potentiellt försvårande åtgärder i omgivande mark- och vattenanvändning. Listat nedan är identifierat vid beslutet för värdebeskrivningen och ska tolkas som ett stöd vid handläggning.

Synergier i omgivande mark- och vattenanvändning

Anläggningarna är för sitt nyttjande beroende av transportvägar för insatsvaror, samt för produkter som anläggningarna producerar. Detta tillgodoses genom tillgång till kalkstensbrottet, hamn och kajer. Utöver tillgång till kalkstensbrottet är anläggningens nyttjande beroende av följande intressen:

- Anslutande vägar, framför allt väg 147, 664 och 658.
- Sjöfarts farleder nr 382.
- Kalksten, råvara för cementproduktion

Förändring av de ovan listade behoven kan potentiellt försvåra eller förhindra nyttjande eller utveckling av anläggningarna i området.

Potentiellt försvårande åtgärder i omgivande mark- och vattenanvändning

Anläggningarna ligger i ett område med flera andra riksintressen och andra allmänna intressen i dess närhet. Det finns potentiella konflikter med eventuella konkurrerande anspråk, försvårande skydd eller risk för förändrad mark- och vattenanvändning i den fysiska miljön, som kan försvåra nyttjandet eller utveckling av anläggningarna i området.

Potentiellt försvårande åtgärder gällande andra riksintressen:

- Vid expansion eller utveckling av Försvarsmaktens påverkansområden.
- Vid förändringar av riksintressen för ämnen och mineral.

- Vid förändring eller utveckling av område av betydelse för totalförsvarets civila del.
- Vid förändring eller utveckling av yrkesfiske fångstområde och hamn.
- Vid förändring eller utveckling av riksintresse naturvård avseende Slitebrottet.
- Vid utveckling av anläggningarna inom området och byggnation av höga objekt kan påverkan uppstå från influensområde, minimum Sector Altitude-yta (MSA-yta), för luftrum Visby flygplats.
- Vid expansion eller utveckling av Riksintresse 4 kap MB rörligt friluftsliv.

Potentiellt försvårande åtgärder gällande allmänna intressen

- Vid samhällsutveckling eller expansion av Slite tätort kan förändring eller nya åtgärder uppstå gällande störningskänslig bebyggelse som kan medföra exempelvis restriktioner för anläggningarna i området.
- Vid expansion eller utveckling av hamnen för andra ändamål än industriell produktion.
- Allmänt intresse om vattenbrist och dricksvattenförsörjning avseende ett möjligt utpekande av område för cementindustrin i Slite, Gotlands län

Övriga riksintressen som överlappar eller angränsar till anläggningen:

- Kommunikation, sjöfart.
- Riksintresse friluftsliv.